

Van Ede Staal naar grunge-held Cobain

Door het prominente gebruik van Ede Staals *Hogeland*, de boerderij bij Ulrum en de weerbarstige luchten mag je **De Poolse bruid** ook een beetje een Groninger film noemen. Zo gek is het dan ook niet dat hij op één week na precies een jaar draait in Filmcentrum Poelestraat.

Als je de film op video terugziet, begrijp je niettemin iets beter waarom men die Oscar-nominatie onlangs misliep. De ontluikende relatie tussen de Groninger boer en de uit een seksclub ontsnapte Poolse vrouw wordt weliswaar bijna woordeloos, met een scala aan subtiliteiten neergezet - zó zie je het in Nederlandse films echt nooit - maar het verhaal wordt verder wel erg kort door de bocht afgeaffeld. Het vloekt bovendien enorm met de geest van Ede Staal.

Van Ede Staal naar documentaires over de wereld van Kurt Cobain lijkt een grote stap, maar er zijn wel degelijk overeenkomsten tussen Groningen en de Amerikaanse North-West. Het uiterste Noord-Westen van Amerika is immers het gebied waar pioniers en meevluchtende pechvogels ooit noodgedwongen strandden bij hun zoektocht naar een beter bestaan: een plek voor prozaische no nonsense-types met een eigengereide mentaliteit.

Een gebied ook met ruig volk dat van ruige muziek houdt, kun je daar aan toevoegen: van Kingsmen (*Louie Louie*), Sonics (*Strychnine*) en Hendrix in de jaren '60 tot punkrock en grunge in de jaren '80 en '90 heeft snoeiharde muziek met een hart het gezicht van Seattle en omstreken bepaald. Zodra de buitenwereld zich er mee begon te bemoeien, ging het echter mis, vooral met de grunge, zo leert de muziekdocumentaire *Hype!*, die hier bij mijn weten slechts één bioscoopvoorstelling heeft gekend.

Hype! beschrijft zowel de opkomst van de bloeiende - in 'rockstad' Groningen niet toevallig vroeg opgepikte - undergroundscene als de hype die alle leven er in knap een jaar tijd heeft uitknepen. Kurt Cobain was bijvoorbeeld nog niet

eens toegetreden tot het grote poporkest in de hemel, of het fenomeen *heroïne chic* had zijn intrede al gedaan: niet alleen rocksterren, maar ook acteurs en andere hippe vogels koketteerden een paar jaar geleden met hun heroïnegebruik.

Verantwoordelijk daarvoor waren in hoge mate de media, die helemaal op tilt sloegen toen Nirvana en Pearl Jam onverwachts een miljoenenpubliek bereikten. Cobain werd er bij leven al doodziek van.

Cobains weduwe Courtney Love, opvallend afwezig in *Hype!*, komt ook in de schandaal-documentaire **Kurt and Courtney** amper aan het woord. Niet verwonderlijk: ze weigerde mee te werken en dreigde regisseur Nick Broomfield met hel en verdoemenis. Bijna gelijk Michael Moore in *Roger and Me*, probeert deze ijdeltuit tijdens een zoektocht met de camera uit te vinden of Courtney haar man heeft laten vermoorden, zoals haar vader beweert. Zijn ontluisterende film bevestigt alle bovengenoemde vooroordelen over dit deel van Amerika: er komt bijna geen normaal mens in voor.

Je zou ondertussen bijna vergeten dat Cobain méér was dan 25 miljoen platen. Was het refrein van *Smells Like Teen Spirit* - *Here we are now, entertain us...I feel stupid and contagious* - al geen harte-kreet, dan maakte de muzikale uitbarsting waarop hij getoonzet was wel iets los wat sinds de Sex Pistols niet meer was gehoord. Zo'n emotionele energiestoot raakte zelfs in een tijd van calculerende burgers/tieners hart en middenrif ineens. Misschien zit daar ook wel het verschil tussen bovengenoemde Amerikanen en Groningers, de zware jongens alhier niet te na gesproken. Daar barst de weerbarstigheid op gezette tijden naar buiten, terwijl de Groningers, met Ede Staal, liever over het leven, de luchten en hun *toentje* blijven mijmeren.

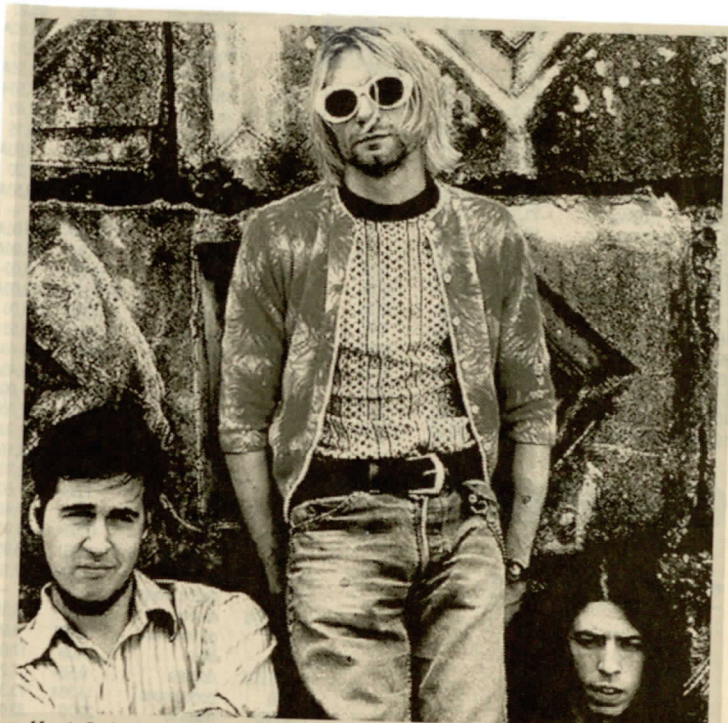
De Poolse bruid

Regie: Karim Traïdia.

Hype! Regie: Doug Pray.

Kurt and Courtney

Regie: Nick Broomfield.

Kurt Cobain (midden) met Kris Novoselic (links) en David Grohl (rechts) © GPD

11/11/99 26-2-99